

Asia: VN/31776/2021

## **Niin sanottua työelämän koronapassia tai vastaavaa vaihtoehtoa koskevan lainsäädännön valmistelua varten asetetun työryhmän esitys**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa ns. työelämän koronapassia tai vastaavaa vaihtoehtoa koskevan lainsäädännön valmistelua varten asetetun työryhmän esityksestä. Suomen Terveystuotekauppiaiden Liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa asiassa ja toteaa lausunnossaan seuraavaa.

#### **TYÖTURVALLISUUSLAKI AJAN TASALLA JO NYKYISELLÄÄN**

Suomen Terveystuotekauppiaiden Liiton näkemyksen mukaan työturvallisuuslaki on jo nykyisellään varsin toimiva ja kattava. Suomen Terveystuotekauppiaiden Liitto ei näe tarvetta työturvallisuuslain muuttamiselle koronatautiin liittyvissä asioissa.

#### **ROKOTEPAKKOA EI SAA TOTEUTTAA EDES EPÄSUORASTI**

Suomen Terveystuotekauppiaiden Liitto halua palauttaa mieliin, että tammikuussa 2022 sosiaali- ja terveysministeriö kaavaili tartuntatautilain väliaikaista muuttamista, jotta koronatodistuksen käyttöä voitaisiin laajentaa. Hallituksen esitys laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta (VN/32784/2021) sai annettujen lausuntojen perusteella täystyrmäyksen. Lähes kaikki lausunnon antajat vastustivat jyrkästi koronapassin käyttöä ja sen laajentamista.

Tämän lisäksi on hyvä pitää mielessä, että Suomessa rokotteiden ottaminen perustuu, muutamaa ammattiryhmää lukuun ottamatta, vapaaehtoisuuteen. Suomen rokotekattavuus on kansainvälisestikin korkealla tasolla. Suomessa rokotusten kohdeväestöstä yli 18 vuotiaista 89,5 % on saanut ensimmäisen rokoteannoksen, 87,2 % saanut kaksi rokoteannosta ja 63,0 % on saanut kolme rokoteannosta 30.31.2022 mennessä.

Suomessa ei ole koko väestöä koskevaa koronarokotuspakkoa, eikä tällaisia tavoitteita tule toteuttaa edes epäsuorasti.

## SYRJIMÄTTÖMYYS TYÖPAIKOILLA

Vaikka koronapassin kansallisesta käytöstä on luovuttu, niin on huolestuttavaa huomata, että edelleen koronapassiin liittyviä toimintamalleja suunnitellaan ja viranomaistyöryhmät jatkavat koronapassin käytön laajentamisen keinojen kartoittamista.

Vaikka esitysluonnos ei suoranaisesti sisällä ehdotusta koronapassin käyttöönottamiseksi työpaikoilla, niin esitysluonnos sisältää elementtejä, joilla saattaa rakentua koronapassinkaltainen kulttuuri työyhteisöihin. Työryhmän esitys työturvallisuuslain väliaikaisesta muuttamisesta niin, että työnantajalla olisi oikeus käsitellä tietoa työntekijän covid-19-rokotuksesta tai tämän sairastamasta covid-19-taudista, luo mekanismin, jolla voi toteutua koronapassinkaltainen toimintamalli työpaikoille. Tämä voi johtaa siihen, että ”koronapassiton” työntekijä joutuu työpaikalla eriarvoiseen asemaan muihin työntekijöihin nähden näennäisesti työturvallisuuden nimissä.

Koronapassin käyttöön ja rokottamattomuuteen liitetään vahva syrjintäaspekti, joka on syytä pitää mielessä sääntelyä tehdessä ja lain tulkinnoissa sekä käytännön toteutuksessa.

Suomen Terveystuotekauppiaiden Liitto pyytää korona-asioihin liittyvän sääntelyn yhteydessä kiinnittämään erityistä huomioita syrjintä- ja yhdenvertaisuusvaikutuksiin.

Kuten lainsäätäjien tulee tietää, niin perustuslaki sisältää yleisen syrjintäkiellon. Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) kieltää välittömän ja välillisen syrjinnän. Kielletyt syrjintäperusteet ovat muun muassa vakaumus, mielipide, terveydentila tai muu henkilöön liittyvä syy.

Suomen syrjintäkieltoja koskeva lainsäädäntö pohjautuu kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin, kuten Kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevaan yleissopimukseen (SopS 7-8/1976), Euroopan ihmisoikeussopimukseen (SopS 18-19/1990), Euroopan sosiaaliseen peruskirjaan ja Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimukseen nro 111.

Nämä syrjintää estävät ja yhdenvertaisuutta korostavat lait ovat luonnollisesti olleet myös ko. työryhmän tiedossa. Niiden merkitys on kuitenkin tärkeä ymmärtää säädettäessä uudenlaista ihmisten perusoikeuksiin vaikuttavien mekanismien käyttöönottoa tai käytön laajentamista.

Suomen Terveystuotekauppioiden Liitto näkee, että työryhmän ehdottama työturvallisuuslain muutos saattaa johtaa suoraan tai epäsuoraan syrjintään työpaikoilla ja asettaa rokottamattomat eriarvoiseen asemaan työyhteisössä. Suomen Terveystuotekauppioiden Liitto ei näe tarvetta työturvallisuuslain muuttamiselle.

Mika Rönkkö

toiminnanjohtaja

Suomen Terveystuotekauppioiden Liitto

Rönkkö Mauno

Suomen Terveystuotekauppioiden Liitto